

Finalment el pacient no es va derivar a l'hospital, però ha tirat endavant. Ara es deteriora molt ràpidament per complicacions (nafres, atròfia muscular, disfàgia a líquids). Ara què cal fer?

- 1. Posarem nutrició parenteral i sonda nasogàstrica.**
- 2. Demanem rehabilitació.**
- 3. Pensem en la sedació pal·liativa.**
- 4. Manteniments de suport, alimentació adaptada amb espessidors, canvis posturals i cures amb anestèsia prèvia.**

**DAVANT UN PACIENT SENSE
POSSIBILITAT DE TRACTAMENT
CURATIU HEM DE CANVIAR
“L’OBJECTIU DE
CURACIÓ”
PEL DE
“CONFORT”**

**Dra. Anna Manresa
Grup ATDOM**

**NECESSITAT
DE CUIDAR
MÉS QUE
CURAR**

**L'ESTAT DEL MALALT
I EL SEU PRONÒSTIC DE VIDA
MARCARAN SEMPRE LA
INTENSITAT DEL TRACTAMENT**

... Progressiu envelliment de la població

PRINCIPI
D'AUTONOMIA
FACULTATIU
PROPOSA UN PLA
TERAPÈUTIC QUE
EL PACIENT POT
ACCEPTAR O
REBUTJAR

QUE ENTENEM PER FINAL DE VIDA...

- Malaltia avançada, incurable i progressiva
 - Escassa o nul·la resposta a tractaments específics
 - Múltiples símptomes, multi factorial, canviants, intensos
-
- Impacte emocional: malalt – família – equip
 - Presència mort previsible
 - Gran necessitat i demanda d'atenció i suport

HIGIENE DE LA PELL

RESPECTAR SEMPRE:

- La intimitat del pacient
- Les seves preferències i
- La seva autonomia

OBJECTIUS

- Augmentar la confortabilitat del pacient
- Prevenir lesions cutànies
- Estimular la circulació local i general

PELL SECA

Típic de la desnutrició,
deshidratació, caquèxia

Pot donar pruija.

Sabó neutre

Assecar tovalloles suaus

Cremes emol·lients (oli ametlles
dolces..)

Àcids grassos hiperoxigenats
(Mepentol[®], Corpitol[®])

PELL HUMIDA

Plecs cutanis, zona glútia i
genital...

Netejar la zona amb SF

Aplicar crema barrera

Afavorir que zona plecs es
pugui airejar

Inspecció regular per detectar
micosi.

NAFRES per
PRESSIÓ

NAFRES
MALIGNES

NAFRES MALIGNES

Definició:

Lesions cutànies produïdes per la infiltració i proliferació del cèl·lules tumorals en les estructures de la pell

Freqüència:

5-10% dels tumors metastàtics. Mama (+ freqüent)

Síntomes

Dolor
Mala olor
Sagnat
Exsudat
Estrès emocional
Aïllament social

NAFRES MALIGNES

Les primeres manifestacions són:

nòduls cutanis únics o múltiples, petits i durs. rosats, violat/blavosos. marró/negres. Poc dolorosos i poc exsudatius

En el seu desenvolupament poden provocar edema, pobra perfusió cutània i posteriorment necrosi.

Més tard, els nòduls s'ulceren, exsuden i es tornen molt dolorosos.

Es poden necrosar o provocar fístules

Avaluació Local:

Localització

Mida

Profunditat

Teixit necròtic, granulació...

Presència d'exsudat

Mala olor

Sagnat

Característiques del dolor

Signes de sobre infecció

Avaluació global:

1. Moment evolutiu de la malaltia oncològica
2. Pronòstic
3. Possibilitats terapèutiques
4. Estat general i nutricional
5. Estat funcional (Barthel, karnofsky)
6. Estat cognitiu (Pfeiffer)

Material:

- Guants i talles estèrils.
- Gases estèrils.
- Peròxid d'hidrogen (H_2O_2).
- Sèrum fisiològic.
- Apòsit oclusiu.
- Antibiòtic tòpic (si és necessari).
- **Lidocaïna viscosa 2%.**

- Lidocaïna HCl en pols → 2g
- Gel de carboximetilcelulosa (2%) . → 98g

Preparació del pacient:

- Valorar els coneixements del pacient sobre les cures.
- Explicar-li què se li farà?
- Col·locar al pacient en una postura que li sigui còmoda.

NAFRES MALIGNES

Protocol de cura:

- Netejar la lesió amb gases impregnades amb sèrum fisiològic i aigua oxigenada al 50%(tocs suaus), deixar actuar durant dos minuts.
- Retirar la resta de secrecions i exsudats amb gases seques.
- Rentar amb sèrum fisiològic i assecar.
- Aplicar povidona iodada deixar actuar 30''.
- Aplicar antibiòtic tòpic si és necessari.
- Oclusió de la nafra amb gases impregnades amb lidocaïna viscosa al 2%.
- Tapar amb gases seques.
- Aplicar apòsit oclusiu.

NAFRES MALIGNES: Lesions doloroses

Si la nafra és poc extensa: tractament amb anestèsics tòpics locals

- Lidocaïna viscosa 3-4-5%.qsp 500ml. *(ci si arrítmies)
- 3 amp. Lidocaïna + 2-3 amp. Clorur mòrfic*
- 1 amp. Morfina en 100ml S.Fisiològic *
- Barreja de Morfina amb hidrogel (1 mg morfina/1 gr hidrogel)
- Barreja de morfina i metronidazol.

* Analgèsia 30' abans de la cura

Si la nafra és extensa: Escala analgèsica de la OMS

NAFRES MALIGNES: Lesions Mala Olor

- Metronidazol gel 2% (3/dia) amb Linitul[®]
- Metronidazol 500 mg/8h vo
- Compreses impregnades amb barreja de carbó actiu + vaselina
- Apòsits que contenen carbó activat (Cabonet[®])
- Apòsits Carbó i Argent (Actisorb[®])
- H₂O₂ + Sol. Clorhexidina a parts iguals.
- Lidocaïna viscosa 2%.
- Carbó activat: Asquina Carbosorb[®]

Carboflex[®]

METRONIDAZOL GEL 2%

Composició (100 ml)

Metronidazol pols 2 gr.

Gel hidroalcohòlic de carbopol 1% . 98 gr.

Conservar nevera

• Ambientadors: Fórmula
magistral: gomenol 5ml +
eucaliptus 5ml + alcanfor 5g
+essència de roses 10 ml i
alcohol 70° csp 100ml.

- NAFRES MALIGNES: Lesions Sagnants

- Caproamin® vial tòpic / via oral 4gr/8h
- Nitrat d'argent local
- Gasa impregnada amb adrenalina 1/1000
- Apòsits gelatina hemostàtica:
- Spongostan®

- Suspensió de Sucralfat (urbal®) o Almagat
- Radioteràpia hemostàtica
- Si sagnat massiu
→ Sedació + oclusió

- Consells als cuidadors sobre la manera d'actuar davant d'hemorràgies importants (cobrir la zona amb tovalloles verdes o fosques, pressió continuada).

NAFRES MALIGNES: Lesions Molt Exsudatives

- Apòsits d'hidrofibra: Aquacel®.
- Apòsits d'alginat càlcic Sorbsan plus®:
(Poder absorció 20 vegades el seu pes)

- Alginat en cinta: SeaSorb Soft Cinta/Sorbsan Packing
- Apòsits hidrofibra + poliuretà: Versiva®
- Apòsits hidrofibra amb plata: Aquacel Ag®

Tractament de la BOCA

CURES PALIATIVES

Síntomes de la boca

- Prevalença: 60-75% dels malalts
 - (68% boca seca)
- Causa important de malestar
- Repercussió en l'estat general
- Infradiagnosticat
- Infratractat
- Cures de la boca: indicador de qualitat en cures pal·liatives.

Higiene de la boca

- ★ Raspallat de dents i llengua .
- ★ Si raspallat no fos possible: turunda i/o dit amb gassa
- ★ Rentat amb:
 - Infusió de farigola.
 - Solució de bicarbonat sòdic (1 cullera cafè + 500 cc)
 - Solucions antisèptiques: col·lutoris
 - Hexetidina (Oraldine®)(0,1%)
 - Clorhexidina (Perioaid®)(0,2%)
 - Solucions desbridant:
 - $\frac{3}{4}$ aigua + $\frac{1}{4}$ H₂O₂ + 1-2 cullerades soperes
 - de Bicarbonat sòdic
- ⇒ Abans de la higiene es pot posar anestesia prèvia amb lidocaïna viscosa 2% o topicaïna en vaporitzador x 2-3'.
- ⇒ Arbre del te: 2 gotes oli essencial (antisèptic, cicatritzant i bactericida)

Xerostomia(boca seca)

- Sensació subjectiva de boca seca que no sempre s'acompanya d'una disminució detectable de la producció de saliva.
- Problema freqüent en pacients terminals i amb tractament amb mòrfics.
- Aquesta sequetat produeix un gran disconfort

Boca seca / Xerostomia

★ **CAUSES:**

- ★ Degudes a la tumoració
- ★ Relacionades amb la debilitat:
 - ★ Respiració bucal
 - ★ Deshidratació
 - ★ Anorèxia
 - ★ Infecció
- ★ Relacionades amb el tractament:
 - ★ Fàrmacs: opiàcids, ATD, anticol·linèrgics, anti-histamínics, sedants, fenotiacines, diürètics, B blocadors, antiparkinsonians.
 - ★ Post-Radioteràpia: cap i coll.
 - ★ Post-Quimioteràpia
 - ★ Post quirúrgica
- ★ Factors psico-emocionals: ansietat, depressió

Boca seca / Xerostomia

★ **SIGNES I SÍMPTOMES:**

- ★ Llengua seca i roja i saliva espessa.
- ★ Sensació de cremor
- ★ Llavis secs i tallats
- ★ Dificultat per mastegar i engullir
- ★ Gust desagradable/ pèrdua de gust.
- ★ Pròtesis dental desajustada.
- ★ Dificultat per a parlar.
- ★ Anorèxia.

XEROSTOMIA

Tractament etiològic:
Hidratació
Antifúngics
Ajustament dosis
fàrmacs

Glàndules
salivars
funcionants

Glàndules
salivars NO
funcionants

Tractament estimulant:
Camamilla+llimona+5cc vaselina
líquida+2glaçons
Glopejar camamilla, infusions de
farigola... /2hXiclets i caramels
àcids sense sucre, pinya natural,
llepar pastilles de VitC, glaçons
de gel amb llimona.

Tractament substitutiu:
Saliva artificial

12mg metilcel·lulosa+0,2 ml
essència llimona + 600 ml d'aigua
(2-4 hores)
Conservar en nevera.
Protegit de la llum

Llengua saburral

★ **CAUSES**

- ★ Debilitat
- ★ Manca higiene bucal
- ★ Deshidratació
- ★ Candidiasi
- ★ Placa dental
- ★ Patologies concurrents digestives
- ★ Patologia metabòlica (diabetis)

★ **Signes i símptomes**

- ★ Llengua blanca, marró o negra
- ★ Disminució del gust
- ★ Mal alè
- ★ Llengua tosca
- ★ Mal gust de boca
- ★ Anorèxia.

Llengua saburral

★ Tractament

- ★ Solucions desbridant: H_2O_2 diluït al 25-50% en H_2O
 - ★ CI: ferides i estomatitis
- ★ Peròxid d'hidrogen: H_2O_2 diluït al 3% amb raspall suau
 - ★ CI: estomatitis.
- ★ Solució de bicarbonat sòdic al 2%. Gust desagradable.
- ★ CI: tractament antifúngic.
- ★ Comprimits efervescents de Vit C: (Redoxon®)
- ★ Hibitane® (clorhexidina+benzocaïna)
- ★ Infusions de farigola.
- ★ Mastegar pinya natural.

Candidiasi Oral

Infecció micòtica més freqüent en el pacient amb càncer.

★ **CAUSES**

- ★ Sequedat de boca.
- ★ Antibiótics, corticoides.
- ★ Pròtesis dentals mòbils
- ★ Reducció de la immunitat.
- ★ Mala higiene.
- ★ Secundària a radioteràpia cap i coll.

Candidiasi Oral

★ **SIGNES I SÍMPTOMES**

- ★ Plaques blanques adherides a una mucosa inflamada i sagnant.
- ★ Sequedat
- ★ Enrogiment
- ★ Dolor
- ★ Canvis en el gust
- ★ Augment d'anorèxia
- ★ Sensació de set
- ★ Disfàgia
- ★ Fisures linguals
- ★ Queilosi.

Candidiasi Oral

★ TRACTAMENT

- ★ **Lidocaïna viscosa 2%(qsp 500ml):** 5-10 ml glopejar i engollir
- ★ **Nistatina** (Mycostatin®):
 - ★ Suspensió: 2,5-5cc:glopejar i escopir i després 5cc més per glopejar i engollir. /4h/14d.
 - ★ Comprimits: 1-2 (500.000 ui) dissoltes a la boca /8h
- ★ Glaçons de Nistatina (afegint edulcorant)
- ★ Si hi ha intolerància a la Nistatina o manca de resposta: Miconazol (Daktarin®) 5ml/8h.
- ★ Si malaltia avançada: tractament via oral:
 - ★ Ketoconazol (Panfungol®) 1 comp(200mg)/d/10-14d
 - ★ Fluconazol (Diflucan®) 50-200 mg/d VO x 7-10d

Candidiasi Oral

★ TRACTAMENT

★ **Iogurt natural** (lactobacilus)

★ **Fòrmula magistral:**

Lidocaïna: 1 amp: 10cc

+

Urbal[®]: 16 sobres

+

Mycostatin [®]: 1 amp sencera

+

Fortecortin [®]: 3 amp (4mg)

+

Clorur mòrfic: 1 amp sencera

5/10cc/6-8h

Candidiasi Oral

★ CURES PRÒTESIS DENTALS

★ Pròtesis NO metàl·liques:

- ★ Submergirles amb Clorina® i aigua
- ★ Sol. Hipoclorit de sodi 1%

★ Pròtesis metàl·liques:

- ★ Submergirles Nistatina
- ★ Submergirles Povidona iodada

HERPES VIRAL

★ Causes

- ★ Inmunodepressió
- ★ Traumatismes a la mucosa

★ Signes i símptomes

- ★ Lesions groguenques que es retiren fàcilment de la mucosa.
- ★ Molt doloroses
- ★ Dificultat per menjar i beure
- ★ Dificultat en els canvis de la pròtesi dental

★ Tractament

- ★ Aciclovir oral 200 mg/4h/5d
- ★ Fanciclovir 500 mg/8h o 750/24h x 7 dies + ANALGESIA
- ★ Aciclovir tòpic (damunt la lesió)

★ Prevenció

- ★ Aigua de farigola i mel alternat amb bicarbonat.

Boca Dolorosa: Estomatitis/ulcera

★ **Causes**

- ★ Malnutrició
- ★ Immunitat alterada
- ★ Citotòxics
- ★ Tabac/alcohol
- ★ Infecció.
- ★ Trauma
- ★ Desajust pròtesi
- ★ Càncer oral
- ★ Mala higiene

★ **Signes i símptomes**

- ★ Dolor al parlar, engolir i menjar.
- ★ Deshidratació.
- ★ Pèrdua de pes.

★ **Tractament**

- ★ Col·lutori anestèsic: 200 ml:
1amp Oraldine+ 4 amp lidocaïna + 250 ml mentol
- ★ Lidocaïna viscosa gel 2%
- ★ Topicaïna spray/gel ...

Halitosi

★ Causes

- ★ Infecció cavitat oral, nas...
- ★ Infecció respiratòria
- ★ Trastorns digestius
- ★ Tabac.
- ★ Mala higiene
- ★ Ingesta d'all, ceba, alcohol...

★ Signes i símptomes

- ★ Pus a la boca, esfacels.
- ★ Espot infectat
- ★ Vòmit fecaloide.

★ Tractament

- ★ Causal

Alimentació en cures pal·liatives

- Adaptar la dieta als problemes (anorèxia..)
- “El que vulgui, quantitat que vulgui i quan vulgui”
- En cas de dificultat per deglutir, espesants
- Suplements proteics
- Agonia :gelatines/ cures boca

ESTIMAT FILL, ...

El dia que em vegis vell i ja no sigui jo,
tingues paciència i intenta entendre'm.
Quan, tot menjant, m'embruti;
quan no pugui vestir-me:
tingues paciència.

Recorda les hores que vaig passar ensenyant-t'ho.

Si, quan parlo amb tu, repeteixo les mateixes coses mil i una
vegades, no m'interrompis i escolta'm.

Quan eres petit,

a l'hora de dormir, et vaig haver d'explicar mil vegades el mateix
conte fins que et venia la son.

No m'avergonyeixis quan
no vulgui dutxar-me,
ni em renyis.

Recorda quan t'havia de perseguir
i les mil excuses que inventava
per tal que volguessis banyar-te.

Quan vegis la meva ignorància davant les noves tecnologies, et
demano que em donis tot el temps necessari i no em fereixis amb
el teu somriure burleta.

Et vaig ensenyar a fer tantes coses...

Menjar bé, vestir-te... i com afrontar la vida. Moltes coses són
producte de l'esforç i perseverança de tots dos.

Quan en algun moment perdi la memòria o el fil en la nostra conversa, dóna'm el temps necessari per a recordar.

I si no puc fer-ho no et posis nerviós, segurament el més important no era la meva conversa i l'únic que volia era estar amb tu i que m'escoltessis.

Si alguna vegada no vull menjar, no m'hi obliguis. Conec bé quan ho necessito i quan no.

Quan les meves cames cansades no em deixin caminar dóna'm la teva mà amiga, de la mateixa manera que jo vaig fer quan tu vas donar les teves primeres passes.

Intenta entendre que a la meva edat
ja no es viu sinó que sobrevivim.

I quan algun dia et digui que ja no vull viure, que vull morir, no
t'enfadis.

Algun dia entendràs que això no té res a veure amb tu,
ni amb el teu amor, ni amb el meu. Algun dia descobriràs que, malgrat
els meus errors, sempre vaig voler el millor per a tu i que vaig intentar
preparar el camí que tu havies de fer.

No t'has de sentir trist, enfadat o impotent per veure'm d'aquesta
manera.

Estigues al meu costat, intenta entendre'm i ajuda'm com jo ho
vaig fer quan tu vas començar a viure...

«In memoriam»

Tot recordant els pares i els avis de tot el món.

Correu anònim